

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

30 aprilie 2025 *

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Directiva 2011/83/UE – Noțiunea de «consumator» – Articolul 2 punctul 1 – Noțiunea de «contract de prestări de servicii» – Articolul 2 punctul 6 – Contracte educaționale privind școlarizarea unor copii cu vârste de școlarizare obligatorie – Învățământ privat – Articolul 27 – Furnizare nesolicitată de servicii – Discipline obligatorii potrivit standardelor naționale de educație”

În cauza C-429/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sofiyski rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia, Bulgaria), prin decizia din 3 iunie 2024, primită de Curte la 18 iunie 2024, în procedura

St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD

împotriva

QX,

CURTEA (Camera a noua),

compusă din domnul N. Jääskinen, președinte de cameră, domnul M. Condinanzi și doamna R. Frendo (raportoare), judecători,

avocat general: domnul A. Biondi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD, de S. A. Logofetova;
- pentru guvernul ceh, de S. Šindelková, M. Smolek și J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de J. Möller și N. Scheffel, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Koleva și I. Rubene, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: bulgara.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 punctele 1 și 6 și a articolului 27 din Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2011, L 304, p. 64).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD (denumită în continuare „St. Kliment Ohridski”), o instituție de învățământ privată, pe de o parte, și QX, o persoană fizică, pe de altă parte, în legătură cu plata de către aceasta din urmă a unei penalități contractuale rezultate din rezilierea unilaterală a contractelor educaționale pe care le-a încheiat cu această instituție pentru școlarizarea copiilor săi cu vârste de școlarizare obligatorie.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 93/13

- 3 Articolul 2 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273) prevede:

„În sensul prezentei directive:

[...]

- (b) «consumator» înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale;
- (c) «vânzător sau furnizor» [a se citi «profesionist»] înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri legate de activitatea sa profesională, publică sau privată.”

Directiva 2011/83

4 Considerentul (60) al Directivei 2011/83 enunță:

„Deoarece vânzarea nesolicitată, care constă în furnizarea unor bunuri sau prestarea unor servicii către consumatori pe care aceștia nu le-au comandat, este interzisă în temeiul Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori [și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului] («Directiva privind practicile comerciale neloiale») [(JO 2005, L 149, p. 22, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 260)], dar nu se oferă un remediu contractual pentru această practică, este necesar să se introducă în prezenta directivă un remediu contractual prin care consumatorul este scutit de obligația de plată în legătură cu bunurile sau serviciile nesolicitate.”

5 Articolul 2 din Directiva 2011/83, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «consumator» înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale, industriale, artisanale sau profesionale;
2. «comerciant» înseamnă orice persoană fizică sau juridică, indiferent dacă este publică sau privată, care acționează, inclusiv prin intermediul unei alte persoane care acționează în numele sau în contul ei, în scopuri ce țin de activitatea sa comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională în legătură cu contractele care intră sub incidența prezentei directive;

[...]

5. «contract de vânzare» înseamnă orice contract în temeiul căruia comerciantul transferă sau se angajează să transfere proprietatea asupra unor bunuri către consumator, iar consumatorul plătește sau se angajează să plătească prețul acestora, inclusiv orice contract care are drept obiect atât bunuri, cât și servicii;
6. «contract de prestări de servicii» înseamnă orice contract, altul decât un contract de vânzare, în temeiul căruia comerciantul furnizează sau se angajează să furnizeze un serviciu consumatorului, iar acesta plătește sau se angajează să plătească prețul acestuia;

[...]”

6 Articolul 3 din această directivă, intitulat „Domeniu de aplicare”, prevede la alineatele (1) și (5):

„(1) Prezenta directivă se aplică, conform condițiilor și în limitele stabilite în dispozițiile sale, oricărui contract încheiat între un comerciant și un consumator. [...]

[...]

(5) Prezenta directivă nu afectează dreptul intern general al contractelor precum normele privind valabilitatea, formarea sau efectele unui contract, în măsura în care aspectele dreptului general al contractelor nu sunt reglementate de prezenta directivă.”

- 7 Articolul 27 din directiva menționată, intitulat „Vânzare nesolicitată”, are următorul cuprins:

„Consumatorul este scutit de obligația de plată în caz de furnizare nesolicitată de bunuri, apă, gaz, electricitate, încălzire centralizată sau conținut digital sau în caz de prestare nesolicitată de servicii, interzise prin articolul 5 alineatul (5) și prin anexa I punctul 29 la Directiva 2005/29/CE. În asemenea cazuri, absența unui răspuns din partea consumatorului în urma unei astfel de furnizări sau prestări nesolicitate nu reprezintă un consimțământ.”

Dreptul bulgar

Legea privind învățământul preșcolar și școlar

- 8 Articolul 8 din Zakon za preduchilishtnonto i uchilishtnoto obrazovania (Legea privind învățământul preșcolar și școlar) (DV nr. 79 din 13 octombrie 2015), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „ZPUO”), prevede la alineatul 2:

„Învățământul este obligatoriu până la împlinirea vârstei de 16 ani, cu începere din anul școlar în care copilul împlinește vârsta de 7 ani.”

- 9 Articolul 29 alineatul 3 din ZPUO prevede:

„Grădinițele private și școlile private dobândesc calitatea de persoane juridice în condițiile și potrivit procedurii prevăzute de Targovski zakon (Codul comercial) [(DV nr. 48 din 18 iunie 1991)], de Zakon za yuridicheskite litsa s nestopanska tsel (Legea privind persoanele juridice fără scop lucrativ) [(DV nr. 81 din 6 octombrie 2000)], de Zakon za kooperatsiite (Legea privind cooperativele) [(DV nr. 113, din 28 décembre 1991)] sau de legislația unui alt stat membru.”

- 10 Potrivit articolului 301 alineatele 1 și 2 din ZPUO:

„(1) Alte activități decât cele finanțate de stat potrivit articolului 10 alineatul (3), care sunt prestate cu titlu oneros de grădinițele private și de școlile private, sunt prevăzute în regulamentul de ordine interioară al respectivei grădinițe sau școli private.

(2) Condițiile și modalitățile de plată a activităților prevăzute la alineatul (1), precum și cuantumul plăților sunt stabilite printr-un contract încheiat între grădinița privată sau școala privată și părintele copilului sau al elevului.”

Legea privind protecția consumatorilor

- 11 Articolul 13 din Dispozițiile suplimentare ale Zakon za zashtita na potrebitelite (Legea privind protecția consumatorilor) (DV nr. 99 din 9 decembrie 2005), în versiunea aplicabilă litigiului principal, transpune în dreptul bulgar, în termeni aproape identici, articolul 2 din Directiva 2011/83.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 12 QX a încheiat cu St. Kliment Ohridski două contracte educaționale pentru școlarizarea în program prelungit a copiilor săi în cursul anului școlar 2022/2023, în schimbul plății unor taxe anuale de școlarizare.
- 13 Acești copii aveau vârsta de școlarizare obligatorie, potrivit legislației bulgare.
- 14 Ambele contracte cuprindeau o clauză care stipula că QX putea să le rezilieze unilateral, sub rezerva unei notificări scrise prealabile în termen de o lună și a plății unei penalități contractuale. Această clauză preciza că, în cazul în care QX nu ar fi achitat ultima rată a contractului în cauză la momentul notificării rezilierii sale, penalitatea contractuală datorată ar corespunde cuantumului acestei din urmă rate neplătite la data notificării acestei rezilieri.
- 15 La 4 aprilie 2023, cele două contracte au fost reziliate, iar copiii lui QX au început să frecventeze o nouă instituție de învățământ.
- 16 St. Kliment Ohridski a sesizat Sofiyski rayonnen sad (Tribunalul de Raion din Sofia, Bulgaria), care este instanța de trimitere, cu o acțiune împotriva lui QX, având ca obiect obligarea acesteia din urmă la plata penalității contractuale stipulate, pentru motivul că reziliase unilateral respectivele contracte prin dezînscrierea copiilor săi din această instituție.
- 17 Instanța de trimitere arată că părțile din litigiul principal nu contestă că ultima rată a contractelor în discuție în litigiul principal nu a fost plătită. Ele nu contestă nici cuantumul acestei din urmă rate și pe cel al penalității contractuale.
- 18 Cu toate acestea, QX contestă validitatea penalității contractuale menționate, susținând că aceasta din urmă este contrară bunelor moravuri, întrucât ar conduce la o îmbogățire fără justă cauză. Aceasta arată că aceeași penalitate contractuală depășește scopul său preventiv, compensatoriu și punitiv.
- 19 În aceste împrejurări, instanța de trimitere ridică, în primul rând, problema dacă QX poate fi calificată drept consumator, în măsura în care este obligată prin lege să își școlarizeze copiii pentru a urma o formă de învățământ.
- 20 În această privință, instanța menționată observă că, în Bulgaria, școlarizarea este obligatorie pentru elevi până la vârsta de 16 ani. În funcție de modul lor de finanțare, instituțiile de învățământ bulgare pot fi publice sau private. În timp ce instituțiile publice de învățământ oferă învățământ gratuit, instituțiile de învățământ private solicită plata unor taxe de școlarizare, suportate de părinții elevilor. În plus, în instituțiile de învățământ private, învățământul este furnizat în temeiul unui contract educațional încheiat între instituția în cauză și părinții elevului școlarizat.
- 21 Instanța menționată precizează că nu există nicio diferență între instituțiile de învățământ publice și instituțiile de învățământ private în ceea ce privește disciplinele cu predare obligatorie, volumul orar de predare a acestora și conținutul lor. În ambele cazuri, cursurile școlare se desfășoară în conformitate cu standardele naționale de învățământ definite prin regulamente emise de ministrul educației și științei.

- 22 În acest context, aceeași instanță arată că St. Kliment Ohridski este o instituție de învățământ privată care este înregistrată ca societate comercială. Această instituție nu ar beneficia de nicio finanțare din partea statului sau a comunei în cauză și și-ar finanța funcționarea numai prin taxele de școlarizare, donații și alte surse de venituri. În plus, instituția menționată nu ar desfășura o activitate fără scop lucrativ și nici nu ar acționa în calitate de societate cooperativă, ci ar exercita o activitate comercială.
- 23 Prin urmare, potrivit instanței de trimitere, pe de o parte, contractele în discuție în litigiul principal au fost încheiate în cadrul activității comerciale a St. Kliment Ohridski și, pe de altă parte, QX a acționat în scopuri care nu se încadrează în activitatea sa comercială, industrială, artizanală sau liberală.
- 24 Pe de altă parte, în măsura în care părintele în cauză este cel care a încheiat contractele educaționale pentru ca copiii săi să beneficieze de un serviciu de învățământ, instanța menționată ridică problema dacă aceștia din urmă pot fi calificați drept consumatori în cadrul acestor contracte.
- 25 În al doilea rând, instanța menționată ridică problema dacă un contract privind asigurarea învățaturii de către o instituție privată, în condițiile în care școlarizarea este obligatorie, constituie un „contract de prestări de servicii”, în sensul articolului 2 punctul 6 din Directiva 2011/83.
- 26 În această privință, aceeași instanță arată că faptul că acest serviciu poate fi asigurat atât de instituții de învățământ publice, cât și de instituții de învățământ private suscită incertitudini cu privire la această calificare. În aceste împrejurări, ea are îndoieli cu privire la aspectul dacă întregul contract în cauză trebuie calificat drept „contract de prestări de servicii”, dat fiind că școlarizarea este obligatorie și învățătura se asigură în conformitate cu standardele naționale de educație, sau dacă respectiva calificare nu trebuie să se aplice decât prestațiilor stipulate în acest contract, dar care nu intră în domeniul învățământului obligatoriu, precum furnizarea de mese, transportul sau activitățile perișcolare.
- 27 În al treilea rând, în ipoteza în care un contract educațional încheiat cu o instituție privată ar trebui considerat ca fiind un contract încheiat cu un consumator, instanța de trimitere ridică problema dacă este necesar să se aplice articolul 27 din Directiva 2011/83, care prevede scutirea de obligația de a plăti o prestare nesolicitată de servicii.
- 28 Astfel, această instanță ridică problema posibilității părinților sau a elevilor de a susține că nu au solicitat predarea anumitor discipline în volumul orar de predare prevăzut pentru disciplinele obligatorii sau opționale. Mai precis, aceasta ridică problema dacă este posibil să se limiteze răspunderea unui consumator în ceea ce privește plata taxelor de școlarizare pentru motivul că respectivul copil nu a solicitat predarea unei anumite discipline în volumul orar de predare impus.
- 29 În definitiv, instanța de trimitere subliniază importanța clarificării aspectelor ridicate de aceste trei întrebări, dat fiind că, în litigiile care țin de dreptul consumatorilor, instanța națională poate aplica din oficiu o normă de drept imperativă care urmărește să protejeze consumatorul în cauză.

30 În aceste condiții, Sofiyski Rayonen sad (Tribunalul de Raion din Sofia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Noțiunea de «consumator» în sensul articolului 2 punctul 1 din Directiva [2011/83] trebuie interpretată în sensul că vizează un părinte care a încheiat un contract educațional cu o școală privată, al cărui obiect îl constituie învățătura copiilor săi într-un ciclu școlar obligatoriu, școala fiind înregistrată ca societate comercială?
- 2) Noțiunea de «consumator» în sensul articolului 2 punctul 1 din Directiva [2011/83] trebuie interpretată în sensul că vizează un elev care urmează cursuri într-un ciclu școlar obligatoriu la o școală privată în temeiul unui contract educațional cu titlu oneros, încheiat între un părinte și școala privată, aceasta fiind înregistrată ca societate comercială?
- 3) Noțiunea de «contract de prestări de servicii» în sensul articolului 2 punctul 6 din Directiva [2011/83] trebuie interpretată în sensul că include învățătura elevilor într-un ciclu școlar obligatoriu, oferită prin intermediul unui contract încheiat între un părinte și o școală privată înregistrată ca societate comercială și potrivit căruia finanțarea este suportată de părinte sub forma plății unei taxe de școlarizare?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la una sau la mai multe dintre cele trei întrebări de mai sus, articolul 27 din Directiva [2011/83] trebuie interpretat în sensul că elevul sau părintele poate fi scutit de la plata taxei de școlarizare în cazul în care nu a solicitat predarea unei anumite discipline sau dacă nu este mulțumit de predarea acesteia, iar această disciplină este obligatorie potrivit standardelor naționale de educație?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

- 31 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că un părinte care a încheiat singur un contract educațional cu o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială pentru școlarizarea copiilor săi cu vârste de școlarizare obligatorie sau un elev școlarizat în această instituție în cadrul unui astfel de contract intră în sfera noțiunii de „consumator” în sensul acestei dispoziții.
- 32 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2011/83, aceasta din urmă se aplică, conform condițiilor și în limitele stabilite în dispozițiile sale, oricărui contract încheiat între un comerciant și un consumator, cu excepția contractelor menționate la alineatul (3) al acestui articol. Întrucât contractele educaționale încheiate cu instituții de învățământ private nu sunt acoperite de acest alineat (3), este necesar să se considere că acestea intră, prin obiectul lor, în domeniul de aplicare al Directivei 2011/83.
- 33 În temeiul articolului 2 punctul 1 din Directiva 2011/83, noțiunea de „consumator” este definită ca orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de această directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale, industriale, artizanale sau liberale.

- 34 Pentru a se asigura respectarea obiectivelor urmărite de legiuitorul Uniunii în domeniul contractelor încheiate de consumatori, precum și coerența dreptului Uniunii, este necesar să se țină seama de noțiunea de „consumator” cuprinsă în alte reglementări ale acestui drept [Hotărârea din 8 iunie 2023, YYY. (Noțiunea de „consumator”), C-570/21, EU:C:2023:456, punctul 40 și jurisprudența citată].
- 35 În special, pentru a interpreta articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/83, trebuie să se țină seama de interpretarea deja furnizată de Curte în ceea ce privește noțiunea de „consumator” în cadrul Directivei 93/13.
- 36 Astfel, pe lângă împrejurarea că Directiva 2011/83, care a modificat Directiva 93/13, definește la articolul 2 noțiunea de „consumator” într-un mod în mare măsură echivalent cu cel de la articolul 2 din Directiva 93/13, ea urmărește același obiectiv ca aceasta din urmă. Directiva 2011/83 are ca obiect drepturile consumatorilor în ceea ce privește contractele încheiate cu profesioniștii și urmărește asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, garantând informarea și securitatea lor în tranzacțiile cu profesioniștii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iunie 2023, YYY. (Noțiunea de „consumator”), C-570/21, EU:C:2023:456, punctul 42 și jurisprudența citată].
- 37 În contextul Directivei 93/13, Curtea a statuat că statutul de „consumator” al persoanei în cauză trebuie determinat având în vedere un criteriu funcțional, care constă în a aprecia dacă raportul contractual în cauză se înscrie în cadrul unor activități străine de exercitarea unei profesii. În plus, Curtea a avut ocazia să precizeze că noțiunea de „consumator”, în sensul articolului 2 litera (b) din această directivă, are un caracter obiectiv și este independentă de cunoștințele concrete pe care persoana în cauză le poate avea sau de informațiile de care această persoană dispune în mod real (Hotărârea din 24 octombrie 2024, Zabitoń, C-347/23, EU:C:2024:919, punctul 25 și jurisprudența citată).
- 38 Astfel cum a statuat Curtea în ceea ce privește articolul 2 litera (b) din Directiva 93/13, trebuie să se considere că această interpretare este valabilă și pentru Directiva 2011/83. Astfel, caracterul imperativ al dispozițiilor cuprinse în Directiva 2011/83 și cerințele speciale de protecție a consumatorului legate de acestea impun ca o interpretare largă a noțiunii de „consumator”, în sensul articolului 2 punctul 1 din această directivă, să fie privilegiată pentru a asigura efectul util al directivei menționate (Hotărârea din 24 octombrie 2024, Zabitoń, C-347/23, EU:C:2024:919, punctul 28 și jurisprudența citată).
- 39 În speță, din cererea de decizie preliminară reiese, în primul rând, că QX a încheiat două contracte educaționale cu St. Kliment Ohridski, pentru școlarizarea în program prelungit a copiilor săi în cursul anului școlar 2022/2023, în schimbul plății unor taxe anuale de școlarizare. Reiese de asemenea că această instituție, finanțată din fonduri private, este înregistrată ca societate comercială.
- 40 Rezultă astfel că încheierea contractelor educaționale în discuție în litigiul principal nu urmărea, pentru QX, un scop profesional, ci numai să asigure școlarizarea copiilor săi într-o instituție de învățământ privată.
- 41 Această apreciere nu poate fi infirmată de faptul că aceste contracte fuseseră încheiate pentru o perioadă în care școlarizarea este obligatorie în temeiul legislației bulgare. Astfel, pe de o parte, definiția noțiunii de „consumator” care figurează la articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/83, care, după cum s-a amintit la punctul 37 din prezenta hotărâre, este o noțiune obiectivă, nu

conține nicio cerință sau condiție referitoare la obiectul contractului, în măsura în care intră în domeniul de aplicare al acestei directive. În special, motivațiile care au determinat persoana în cauză să încheie acest contract, inclusiv atunci când acestea rezultă din necesitatea de a îndeplini o obligație legală, sunt lipsite de relevanță pentru a stabili dacă această persoană intră în sfera noțiunii de consumator. Pe de altă parte, caracterul obligatoriu al școlarizării nu impune nicidecum încheierea unui contract cu o instituție de învățământ privată. Cu alte cuvinte, deși părintele în cauză este obligat să își înscrie copilul într-o instituție de învățământ, el își păstrează libertatea deplină de a alege să încredințeze educația acestui copil unei instituții publice sau unei instituții private.

- 42 În al doilea rând, potrivit indicațiilor instanței de trimitere, contractele în discuție în litigiul principal au fost încheiate doar între QX și instituția menționată, astfel încât angajamentele contractuale sunt obligatorii pentru QX, iar nu pentru copiii săi. Întrucât aceștia nu sunt părți la aceste contracte, nu se poate considera că au acționat în sensul articolului 2 punctul 1 din Directiva 2011/83 și, prin urmare, nu intră în sfera noțiunii de „consumator”, în conformitate cu această dispoziție.
- 43 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că:
- un părinte care a încheiat singur un contract educațional cu o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială pentru școlarizarea copiilor săi cu vârste de școlarizare obligatorie intră în sfera noțiunii de „consumator” în sensul acestei dispoziții și
 - un elev școlarizat în această instituție în cadrul unui astfel de contract nu intră în sfera acestei noțiuni.

Cu privire la a treia întrebare

- 44 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 punctul 6 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că un contract educațional privind școlarizarea unor copii cu vârste de școlarizare obligatorie, încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială, în schimbul plății unor taxe de școlarizare de către acest părinte, intră în sfera noțiunii de „contract de prestări de servicii”, în sensul acestei dispoziții.
- 45 În această privință, trebuie amintit că noțiunea de „contract de prestări de servicii”, prevăzută la articolul 2 punctul 6 din această directivă, este definită în mod larg în sensul că corespunde „[oricărui] contract, altul decât un contract de vânzare, în temeiul căruia comerciantul furnizează sau se angajează să furnizeze un serviciu consumatorului, iar acesta plătește sau se angajează să plătească prețul acestuia”. Din modul de redactare a respectivei dispoziții rezultă că această noțiune trebuie înțeleasă în sensul că include toate contractele care nu intră sub incidența noțiunii de „contract de vânzare” (Hotărârea din 21 decembrie 2023, BMW Bank ș.a., C-38/21, C-47/21 și C-232/21, EU:C:2023:1014, punctul 154 precum și jurisprudența citată).
- 46 Contracte educaționale precum cele în discuție în litigiul principal, prin care o instituție de învățământ privată se angajează să furnizeze prestații de învățământ copiilor unui părinte, în conformitate cu standardele naționale de educație, precum și prestații suplimentare, în schimbul plății unor taxe anuale de școlarizare de către acesta din urmă, nu privesc transferul proprietății

asupra unor bunuri, în sensul articolului 2 punctul 5 din Directiva 2011/83. În consecință, aceste contracte, sub rezerva verificărilor care trebuie efectuate de instanța de trimitere, intră în sfera noțiunii de „contract de prestări de servicii”, în sensul articolului 2 punctul 6 din această directivă.

- 47 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 2 punctul 6 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că un contract educațional privind școlarizarea unor copii cu vârste de școlarizare obligatorie, încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială, în schimbul plății unor taxe de școlarizare de către acest părinte, intră în sfera noțiunii de „contract de prestări de servicii” în sensul acestei dispoziții.

Cu privire la a patra întrebare

- 48 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 27 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unui contract educațional încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată, acest părinte poate fi scutit de obligația de a plăti taxele de școlarizare prevăzute în acest contract pentru motivul că el însuși sau copilul său nu a solicitat ca acesta din urmă să urmeze o anumită disciplină, atunci când predarea acesteia este obligatorie, în conformitate cu standardele naționale de educație, sau că părintele ori copilul său nu este mulțumit de calitatea serviciilor de învățământ furnizate în cadrul contractului menționat.
- 49 Trebuie arătat că, în conformitate cu articolul 27 din Directiva 2011/83, un consumator este scutit de obligația de plată în caz de furnizare nesolicitată de bunuri, apă, gaz, electricitate, încălzire centralizată sau conținut digital sau în caz de prestare nesolicitată de servicii, interzise prin articolul 5 alineatul (5) și prin anexa I punctul 29 la Directiva 2005/29, și că absența unui răspuns din partea acestui consumator într-o asemenea situație nu reprezintă un consimțământ.
- 50 Vânzarea nesolicitată este definită în considerentul (60) al Directivei 2011/83 ca fiind „furnizarea unor bunuri sau prestarea unor servicii către consumatori pe care aceștia nu le-au comandat”. În această privință, Curtea a statuat că reprezintă o „furnizare nesolicitată”, în sensul punctului 29 din anexa I la Directiva 2005/29, la care face trimitere articolul 27 din Directiva 2011/83, în special un comportament care constă, pentru profesionist, în a solicita consumatorului în cauză plata unui produs sau a unui serviciu care a fost furnizat acestui consumator fără ca acesta să îl fi solicitat (Hotărârea din 5 decembrie 2019, EVN Bulgaria Toplofikatsia și Toplofikatsia Sofia, C-708/17 și C-725/17, EU:C:2019:1049, punctul 64 precum și jurisprudența citată).
- 51 Articolul 27 din Directiva 2011/83 urmărește astfel să împiedice un profesionist să impună consumatorului în cauză un raport contractual la care nu a consimțit în mod liber (Hotărârea din 5 decembrie 2019, EVN Bulgaria Toplofikatsia și Toplofikatsia Sofia, C-708/17 și C-725/17, EU:C:2019:1049, punctul 65).
- 52 În speță, din indicațiile instanței de trimitere reiese că contractele în discuție în litigiul principal privesc învățătura asigurată în program prelungit copiilor lui QX în schimbul plății de către aceasta a unor taxe anuale de școlarizare. Această învățătură se asigură potrivit standardelor naționale de educație care se stabilesc prin regulament al ministrului educației și științei.
- 53 Rezultă astfel, sub rezerva verificărilor a căror efectuare va reveni instanței de trimitere, că, potrivit acestor standarde naționale, în cadrul contractelor educaționale încheiate între un părinte și o instituție de învățământ privată, acest părinte subscrie în mod liber la o prestație

globală unică, fără posibilitatea de a alege disciplinele predate și nici de a modula volumul lor orar de predare. Din dosarul de care dispune Curtea nu reiese că ar fi fost solicitată o plată suplimentară pentru servicii nesolicitate. Prin urmare, nu poate fi vorba despre un serviciu prestat fără ca respectivul părinte să îl fi solicitat.

- 54 În aceste condiții, nu se poate considera că asigurarea învățaturii obligatorii, în conformitate cu standardele naționale de educație, constituie o „furnizare nesolicitată” de servicii, în sensul articolului 27 din Directiva 2011/83.
- 55 Referitor la o situație de nemulțumire a părintelui sau a copilului său în ceea ce privește calitatea serviciilor de învățământ prestate în cadrul acestor contracte, trebuie amintit că, astfel cum reiese din articolul 3 alineatul (5) din Directiva 2011/83, aceasta nu afectează dreptul intern general al contractelor precum normele privind valabilitatea, formarea sau efectele unui contract, în măsura în care aspectele dreptului general al contractelor nu sunt reglementate de această directivă. Prin urmare, această situație trebuie apreciată în conformitate cu dreptul național al contractelor.
- 56 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că articolul 27 din Directiva 2011/83 trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unui contract educațional încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată:
- acest părinte nu poate fi scutit de obligația de a plăti taxele de școlarizare stipulate în acest contract pentru motivul că el însuși sau copilul său nu a solicitat ca acesta din urmă să urmeze o anumită disciplină, atunci când predarea acesteia este obligatorie, în conformitate cu standardele naționale de educație;
 - acest articol nu se aplică unei situații în care respectivul părinte sau copilul său nu este mulțumit de calitatea serviciilor de învățământ prestate în cadrul contractului menționat, această situație intrând sub incidența dreptului național al contractelor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 57 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

- 1) Articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE a Consiliului și a Directivei 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivei 85/577/CEE a Consiliului și a Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului**

trebuie interpretat în sensul că:

- **un părinte care a încheiat singur un contract educațional cu o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială pentru școlarizarea copiilor săi cu vârste de**

școlarizare obligatorie intră în sfera noțiunii de „consumator” în sensul acestei dispoziții și

- **un elev școlarizat în această instituție în cadrul unui astfel de contract nu intră în sfera acestei noțiuni.**

2) Articolul 2 punctul 6 din Directiva 2011/83

trebuie interpretat în sensul că

un contract educațional privind școlarizarea unor copii cu vârste de școlarizare obligatorie, încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată înregistrată ca societate comercială, în schimbul plății unor taxe de școlarizare de către acest părinte, intră în sfera noțiunii de „contract de prestări de servicii” în sensul acestei dispoziții.

3) Articolul 27 din Directiva 2011/83

trebuie interpretat în sensul că

în cadrul unui contract educațional încheiat între un părinte și o instituție de învățământ privată,

- **acest părinte nu poate fi scutit de obligația de a plăti taxele de școlarizare stipulate în acest contract pentru motivul că el însuși sau copilul său nu a solicitat ca acesta din urmă să urmeze o anumită disciplină, atunci când predarea acesteia este obligatorie, în conformitate cu standardele naționale de educație;**
- **acest articol nu se aplică unei situații în care respectivul părinte sau copilul său nu este mulțumit de calitatea serviciilor de învățământ prestate în cadrul contractului menționat, această situație intrând sub incidența dreptului național al contractelor.**

Semnături